

Республикабыз Къабарты-Малкъар Россей бла бирлешгенни 460-жыллыгъын тийишли белгилезенди

КЪУАНЧ ЖЫЙЫЛУУ

Ата-бабаларыбызны насийхатларына кертчи болуу - бюгюнню эмда тамбланы жетишимлерини бла хорламларыны тутуругъу

Къабарты-Малкъар кеси ыразылыгы бла Россейге къошулганы 460 жыл тольганына аталгъан байрамга келген къонакълары Правительствоюню ююнде сауылаудан сора 400-жыллыкъ майданында «Емюрле Россей бла» эсертме голле салыуға къатышханды. Ызы бла ала Сабий чыгармачылыкъны «Кюн шахар» академиясына баргандыла.

Мында РФ-ни Федерация Жыйынуу Федерация Советини спикери Валентина Матвиенкога, РФ-ни Президентини Шимал-Кавказ федерал округта толур эркинлик келечиси Россейни Жигити Олег Белавенцевге, КъМР-ни Башчысы Юрий Коковга, СКФО-ну республикаларына оюнуларын, Тагартасны, Карачайны, Башкырианы, Башка субъектлени делегацияларына оюнучула назмула бла тубегендиле. Къонакълар теконорак, Биология эм башка кабинетле бла да шагъырленгендиле, алада юйренген сайбиле бла ушак этгендиле.

Перинатал ара эшиклерин октябрде ачарыкды

Ызы бла ала Перинатал арагъа баргандыла. «Юникс» подпрд организацианы келечиси Игорь Ефремов мехланы проект 2005 жылда жарашдырылганын, алай андан бери излемле торленгенлери ючюн аны шендою излемлеге, жорукълагъа кере тубегитерге тошенини айтханды.

Валентина Матвиенко соруларна жууапла бере, ол араны быыл октябрде ачарга белгиленгенни, ол жаны бла битеу онгла болгъанларын айтханды. Ара терт бөлөмден къурадыла, ол санда аны поликлиникасы, ксилорд станциясы, котельняны бардыла. Башкача айтханда, энергоресурла бла кеси жалчылыгында, ток, неда суу ёнюлсе, сауысула къыйналдыла деген жорукъу жокуду. Битеу да бирге уа арада 130 адамга жер барды, ол тийиши оборуование бла жалчылыгыныкыды. Анда ЭКО операция тамам-

Магъаналы сайлау

Кюнню экинчи жарымында КъМР-ни Правительствоюню ююнде Тетерек залда байрам жыйылы болганды. Ол РФ-ни эм КъМР-ни къырал байракъларын кийириуден башланганды. Аны РФ-ни Президентини Шимал-Кавказ федерал округта толур эркинлик келечиси Олег Белавенцев Владимир Путинге республиканы жамуртаны алгъашлау телеграмманы окуп ачханды. Къыралны башчысы Къабарты-Малкъар кеси ыразылыгы бла Россейге къошулганы 460 жыл тольганына аталгъан къуанчы ишле-

В. ПУТИН.

Ата журубузга керти къулукъ

Валентина Матвиенко уа жыйылганына къабарты, малкъар эм орус тилде алгъышаганды. Ол къуанчыны ишени программасына табылгъат къыйынлыкъ торлеуле кийиргенине, аны кезинде адамла белгенирине, туристле къорукълу болууга тошенирине, инфраструктура бузулганына жарыгъанды. Къыралны оюнулары уа бу къыйынлыкъны юсюнден белгиле болгандыла, аны керти жууап жаны бла онула чыгаргандыла. «Республиканы жамуртаны, аны Башчысы Юрий Коков да, бу болууда биригиле, бир бирге болуудыга кезиктириу керектенди. Сиз бу сынауга бет жарыкълы тубегенди», - дегенди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Магъаналы сепешиле

Федерация Советни Председатели Валентина Матвиенко байрам ишлеге къатышханды

Тюне Къабарты-Малкъарга Россей Федерация Одерал Жыйынууу Федерация Советини Председатели Валентина Матвиенко келгенди. Нальчикни аэропортунда къыралыбызны Парламентини ошаргы палатасыны башчысына РФ-ни Президентини СКФО-да толур эркинлик келечиси Олег Белавенцев бла КъМР-ни Башчысы Юрий Коков тубегенди.

Ол кюн оюну Валентина Матвиенко Къабарты-Малкъарны Башчысы Юрий Коков бла тубегенди. Ала Минги тауну тийесинде ыркы тошгенден сора тошхан болуу юсюнден сепешгендиле. Ошаргы палатаны таматасы Къабарты-Малкъарны оюнуларына терк да, тийиши да мадарада этгенлери ючюн хасас этгенди. ИМС эмда башка федерал органла бла бирге табылгъат

жарашдыруу бла байламлы болганын айтханды. «Этан» промышленный комплексинде да юлөгел келтиргенди. Ол айтхана кере, ала толу кюн бла ишле башласала, къошакъ залда 25 минден аслам иши жер къуаргъа къолдан келтирди. Эл молк провоздо да кюн ала барды, аны ёнчелери 32,8 миллиард сомдан 43,8 миллиарда жетгендиле. Федерация Советни Председатели 2014 жылдан 2017 жыл-

Алгъышалау

Къабарты-Малкъар кеси ыразылыгы бла Россей къыралга къошулганы 460 жыл тольганы бла байламлы республиканы башчысы Юрий Коковну аты бла къырал оюнучуладан, законла чыгаруучу органланы, регионланы башчыларыдан, тюрлю-тюр-

лю министрстволаны бла ведомстволаны таматаларындан, илмуну, искусствонуну, культураны да белгиле къулукучуларындан алгъышлау телеграммала келгендиле эмда келедиле. Бюгон аланы бир кесегин басмайлыкъ.

Жюрекден келген жылы сёзле, тежеуле

В. ПУТИН.

Магъаналы сайлау! Сизни Къабарты-Малкъарны Россейге къошулганы 460-жыллыгы бла алгъышлайма. Бу иш къыралда милдет-къырал къуалууну тарыхында бек магъаналы, регионда жагъагъаныла къадарларында энчи болумду. Сиз ата-бабаларыгъыны кеп телолери уруш

аулакъларда кёргозген жигитликелери эм мамыр къурулушлары, бай маданият, тин къыйматларыбызны кебейтуге ала салгъан къыйнлары бла ёктемленирге болукъсуз. Къабарты-Малкъарны халкъы ата-бабаларыбызны оюсларын, сайлы адет-тёрелерин сакълагъанлары бек къуанчылды. Кеслерини тирилликлери эм мураптарына итинуюкълери бла адамла ёз жерлерини монгузуна, айнууна себеплик этдиле. Бюгонлюкде сизни алгъышлад республиканы экономика къолайлыгы кочлуе, аны социал, транспорт, турист инфраструктурасын айнытуу, тохташуу бла жамуат келишунюкно жалчытуу бла байламлы магъаналы эм керекли борча салыныдыла. Къабарты-Малкъарга эм битеу Россейге хайрылы ишигизде сизге жетишимле, мамырлыкъ, салгъан борчларыгъызге жетиюу тежейме!

В. ПУТИН.

Хурметли шёула!

Сизни аламет байрам бла - Къабарты-Малкъар кеси ыразылыгы бла Россей къыралга къошулганы 460 жыл тольганы бла - жюрегимден къызыу алгъышлайма. Ол биригити бизни кеп миллетли къыралыбызга керти оюну тарых магъаналы болганды. Къабартыладан, черкеследен, адылгандан, таулуладан сора кочлю Россей къыралга кеслери ыразылыкълары бла Шимал Кавказыны башка халкълары да киргендиле. Бирге биз кеп тюрлю сынаугагъа чыдагъанбыз, жерибизни бирча сюелип къоруулагъанбыз, анда тирлик сюдоргенбиз, аны тапандыргъанбыз, шахарла, элге, жолла, школла ишлегенбиз.

Д. МЕДВЕДЕВ.

ары да уллу жетишимле болдуругъа себеплик этериклерине, мамырлыкълары бла шёулюкуну ёмюрледен бери сыналып келген тёрелери уа бизни деметигили къыралыбызны битеу халкъларында аламет юлөгел болукъларына бир ишеклигим жокуду. Сизге кийик сауукълар, жашнау эмда Къабарты-Малкъарга бла саулай Россейге хайрылы ишигизде жангы жетишимле тежейме.

Жирегилригиз, алгъа талпынгангыгъыз сизге мандан

САУГЪАЛАУ

Къармашулулукуллары ючюн - намыс, сый, хурмет да

Къабарты-Малкъар кеси ыразылыгы бла Россейге къошулганы 460 жыл тольганына аталгъан къуанчыны ишле торлю-торлю сфераларда жетишимле болдуругъанга къырал сауыла бериуден башлангандыла. Анга жораланган жыйылуу тюнеме Правительствоюню ююнде колонналы залда бардырылганды. Анга РФ-ни Федерация Советини Председатели Валентина Матвиенко, РФ-ни Президентини Шимал-Кавказ федерал округта толур эркинлик келечиси, Россейни Жигити Олег Белавенцев, Юг Осетия Республиканы башчысы Анатолий Бибилов, Абхазияны таматасы Рауль Хаджиба, Шимал Осетия-Аланияны оюнуучу Вячеслав Битаров, Татарстан Республиканы Къырал Советини Председатели Фарид Мухаметшин, РФ-ни Жылычакъсыз профессорлары федерациясыны башчысы Михаил Шмаков

эм башкала къатышхан эдиле. Жыйылганына алгъышлау, КъМР-ни Башчысы Юрий Коков сепешгенди. Къабарты бла Малкъар кеси ыразылыкълары бла Россейге къошулганы 460 жыл тольганыны байрамында берилгенлери энчи магъаналы иш болганын чертгенди. «Жылдан-жылга бу къуанчы магъанасы ёсенлей барады. Ол республиканы халкъларыны тарых жолаарыны, аны бла бирге уа шендою айнууну, жетишимлерини, алгъа барганыны белгиледи», - дегенди ол. Юрий Александрович ата-бабаларыбыз туугъан журтларыны, къыралыбызны патриотлары болууга койретгенлерин, аны колпосун кеслерини жашаулары бла кёргозгенлерин чертгенди. «Оюмлукуллары, иш келлюкклери бла журубууну айныууну жалчытан битеу телолеге да уллу хурмет этерге болучуыз», - деп къошханды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствоюню пресс-службасы

Ата-бабаларыбызны насийхатларына кертчи болуу - бюгюнню эмда тамбланы жетишимлерини бла корламларыны тутуругузу

Ахыры. Аллы 4-чи бетеди.
 Валентина Ивановна Россейни халкларына кеп кыйынлык-ладан бирге етерге тошгонен да айтканды. «Бирлик, патриот сезимле, келишуулук, ышануулук не бийликке да жетерге болушкандарыны колгопери алгызын, шендо да келдону. Республиканы таркыу ала Жугуубузга керти күүлүк этюно юлгоскоди», - дегенди.

Спикер орус жазыуула Кавказга сийектиклерин назмуларды койгоктелерин, мында жангы чыгармала жазарга еткенден чегериле да чертеди. «Жалын-чаксыздыгыны сойген кавказ халкыны Россей жерине кызды, ала кыралга орулу, башка халкыла бла тег эркинликке алып киргенди. Россей бюгюнлюкк анда жашаган бити миллетини да Ата журту болганды», - деп кышканды.

Улуу Ата журт уруш а кыралны халкларыны бирликтерин, жалынчаксыздыкыга итинуюлуккерин белгиси болгандын чертин, Валентина Матвиенко Хорланкы келтирген ветеранарга жорек ырыздыгыны айтканды. Ол республиканы шендою болуму юсонден а былай дегенди: «Кыбарты-Малквар социальнй сферада, экономикада да ышангылы айнуучу жолукканды. Алай адмала да аны севрече этерге тийишиди: аланы колайлыклары беврге, жашау халлары игиленирге, жашаган жерлеринде иш бла жалынчаксыздыкты онла куурады тийишиди. Ала регионну жамауат-политика тынчгыныны мурдоурула».

КыМР-ни табийгатыны сейрлигин, Эпюркуса, Чегем чучурлага жетген жер болмагандарын белгилеп, мында туризмни айнытуу жаны бла жумушлагы эки эс бурганды. Ол республикада эл молк, промышленость да өсуюно киргостелерин белгилегенди. Алай социальнй сферага, аналгыкыга бла сабийликке болушкыга, медицина уркедениланы иштерин жайгартууга баш магызна берилгенин а бюгюндю иш маргза санаганды.

Сезуюно ахырнда Валентина Ивановна 460 жыл мындан алгва Кыбарты-Малкварны бла Россейни бирликтерин сайлаган ата-бабаларыбызны оюмлуларны баш ууруга кереклисин чертеди. «Меморил кынада жазылган «Емюрлеге Россей бла» деген сөзле келер төлөөге насийат болуна», - дегенди.

Халкларыбызны шүбүлүктүлери юзюмленгенди
 Юрий Коков а республиканы жамауатын бу улуу байрам бла алгышларга кеп субъектлени делегациялары келгендерин белгилеп, алгва ырыздыгыны айтканды. «Бизге былай бир кынокк келгени уа кеп миллетти кыралыбызны халкларыны араларында шүбүлүк юзюмленген шактылык этеди», - дегенди.

Ол бирлик кыруу кыуанчада, бюгюндю уа сынаулада сөзлениген айтканды. «Биз анын табийгат кыйынлыкы тошгоненде кирген биз. Бизге этиген болушкуну жайырында аны хатасын терк кетериге онг болганды. Ол а законлукну, низамны, мамырлыкны, тынчлыккыны колго кирдирип ючюн кылган келгени амайдыла. Былай кыуанчкы кыйынлыгула уа адамны эсинде кеп заманга кыаладыла. Сиз республиканы торлю-торлю сфераларында урунасыз, алай баргызыны да профессионал билимгиз, сынауугуз, кичю-тийиш кирюлгенди. Законла жарашырууга улуу кыйын салганы ючюн а КыМР-ни Парламентини спикери Татьяна Егорова «За салгыт перае Отечество» 2-чи даражалы орденни мададыла бла сауулаганды.

Кыбарты-Малквар аграр университетин профессору Кай Кагермазова «РФ-ни эл молкюно сыйлы күүлүкчүсү» деген сыйлы аталганды. Жамауат ишде жетишимлери эм кеп жыланы бет жаркылы урунганы белгиленип, Нальчикн кырал сынау улуу молкюно башчысы Хасан Сижажевге РФ-ни Президентини Сыйлы грамотасы берилгенди. РФ-ни Президентини ырыздыгына тийиш болганы арасында уа КыМР-де сабийлени эркинликери жаны бла уполномоченный Валентина Огузова барды.

Кыармашуулукчулар ючюн - намыс, сый, хурмет да

Ахыры. Аллы 4-чи бетеди.
 «Сизни жууалгыгыңыз, профессионал усталгыгыңыз шендою эм келер төлөөге юлгодо. Кесигизн фахмугузуну, хуниргизин жорууда бардырып, жамауата, адамларга күүлүк этюно баш жорууга алгандысыз», - дегенди.

Юрий Коков а республиканы жамауатын бу улуу байрам бла алгышларга кеп субъектлени делегациялары келгендерин белгилеп, алгва ырыздыгыны айтканды. «Бизге былай бир кынокк келгени уа кеп миллетти кыралыбызны халкларыны араларында шүбүлүк юзюмленген шактылык этеди», - дегенди.

Юрий Коков а республиканы жамауатын бу улуу байрам бла алгышларга кеп субъектлени делегациялары келгендерин белгилеп, алгва ырыздыгыны айтканды. «Бизге былай бир кынокк келгени уа кеп миллетти кыралыбызны халкларыны араларында шүбүлүк юзюмленген шактылык этеди», - дегенди.

Юрий Коков а республиканы жамауатын бу улуу байрам бла алгышларга кеп субъектлени делегациялары келгендерин белгилеп, алгва ырыздыгыны айтканды. «Бизге былай бир кынокк келгени уа кеп миллетти кыралыбызны халкларыны араларында шүбүлүк юзюмленген шактылык этеди», - дегенди.

Юрий Александрович бийик кырал саугалага тийиш кирюлгенени араларында белгиле илму күүлүкчүлүк болгандарын билдиргенди. Филология илмулары доктору Юрий Хатаков белгилеп, ол кесини оюмлуугу, адыг адабияты терлерине кертичилиги бла өсуп келген телюно юкюретуге магыналы кышумчулык этгенин айтканды.

Ол кюн культурада ишленгени улуу кыуаму да тийиш болгандыла саугалага. Юрий Александрович дирижер Борис Темirkanов репертуарыны байлыгыны юсонден айтканды. Фахмулу жыры Текуланы Амырбийини жыралына халкыда сийемлик улуу болганы, аны ариу ауазын республикада, Россейде, тыш кыраллада да эстрада жыралы сойгелте иш тынчандарын чертеди.

«Зада отургузана хар биргиз да махтау сөзлеге тийишсиз. Билимгиз, фахмугуз бла жууалгылыгыңыз, илмула, культурада тамамлаган иштеригиз бла республиканы айнытууга улуу юлгю кошо хангынызны ючюн ырыздыгыны айтырга суюме», - дегенди ол.

Юрий Коков, усталзаны кыйынлыгына багы бере, ала республиканы, кыралыны да келер ючюно айнуучу жалынчылык телюно өсдюргелерин чертеди. Медицинада ишленгени уа саугаланы жасууларына улуу келю болмагызын чыгарганды. «Бирде ариу сз дармандан да кыри багыды», - деп кышканды.

Кыралыны, регионну айнуучу, аны ышангылыгыны, өсуюю кыоркунуусулук, право низам кылай жалынчылыгына керке куурадыла. Юрий Коков сугурала право низамны саклауу органына келечилерин улуу кыуамуна берилгенерин билдиргенди. «Ала республикада

гнозю, билимгизни аямай ишленгениз, бек башы уа - салган борчланы толтурууга итингенизгиз бириккенди. Аны ючюн баргызыны да жорек ырыздыгымы билдирге суюме», - дегенди ол сезуюно ахырнда.

«Биз бла сауулауу башланганды. РФ-ни Президентини саугаланы берден алга уа Олег Белаевцев жыйылганы байрам бла алгышлаганды. «Бюгюнню байрам кыруу Кыбарты-Малкварны угый, битен Россейни халкларына магыналыды», - дегенди.

Табийгат кыйынлыкыладан кыорууланыугуа кыйгыра

«Федерация Советни Председатели Валентина Матвиенко Кыбарты-Малквар Республикага иш бла келген кезуюнде Эпюркуса эмда Бахсан районлада табийгат кыйынлыкыдан жеткен хаталаны кетеруге аталгын кенгешке кыатышканды. Жыйлууда РФ-ни Президентини СКФО-да толку эркинликке келечиси Олег Белаевцев, Кыбарты-Малкварны Башчысы Юрий Коков да болгандыла.

Валентина Матвиенко алай паллаханы болдумазча мадарла табын, энчи программа жарашдырырга кереклисин чертеди. Татарстан Республикасы Кырал Советини спикери Фарид Мухаметшин а байрамла Дупск (Дувлук) деген майдан бла сауулаганды.

Республиканы халкын байрам бла алгышала, РФ-ни премьер-министри Дмитрий Медведев, РФ-ни Кыоркунуу советини секретари Николай Патрушев, ФЭС-ны таматасы Александр Борников, РФ-ни Президентини Администрациясы башчысыны биринчи орунбасары Сергей Кириенко, РФ-ни Президентини Юри Федерал округда толку эркинликке келечиси Владимир Устинов эм башкала телеграммала жибергенери да белгиле болганды.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Инвестиция проектлени бирге тамамлауу жоллары сюзюлгенди

КыМР-ни Правительствосуюну ююнде Кыбарты-Малкварны Башчысы Ю. А. Коковуу бла Абхазия Республикасы Президенти Р. Д. Хаджимбаны эки жаклы тобушунуу болганды. Аны кезуюнде бирге ишлену андан ари кенгерте барыну, бизнес партнёрлуккыню кючлендирину, бирге инвестиция проектлени тамамлауу амаллары оозотелени.

КыМР-ни Правительствосуюну ююнде Кыбарты-Малкварны Башчысы Ю. А. Коковуу бла Абхазия Республикасы Президенти Р. Д. Хаджимбаны эки жаклы тобушунуу болганды. Аны кезуюнде бирге ишлену андан ари кенгерте барыну, бизнес партнёрлуккыню кючлендирину, бирге инвестиция проектлени тамамлауу амаллары оозотелени.

«Эки халкыны араларында огурулу халланы, тарыхлары бир болганы эсе аласыз, башка торлю болуп амыла да жок эди», - дегенди Ю. Коков.

КыМР-ни Башчысыны бла Правительствосуюну пресс-службасы.

Татарстан бла байламлыкыла айныдыла, кючленедиле

Татарстанны делегациясы ол республиканы Кырал Советини Председатели Фарид Мухаметшини башчылыгында Кыбарты-Малквар Россейге кышуулыгыны 460-жылгыгына аталган кууруучу ишлеге кыатышды. Кыбарты-Малквар бек алгва КыМР-ни законла чыгаруучу баш органын жоклагандыла.

Татар делегациясы КыМР-ни Парламентини президиумну кыуамуу бла да тобушую болганды. Анга КыМР-ни Башчысыны бла Правительствосуюну законла чыгаруучу эмда суюд органдыла келечиси Мадина Дышкова, КыМР-ни Контроль-өсеплечую палатасыны председатели Дина Киселева да кыатышканды. Тобушую башлай, Татьяна Егорова июнда Кыралда Татарстан Республикасы Кырал Советини бла КыМР-ни Парламентини араларында бирге ишлену юсонден келишимге кыол салынганан эсертгенди.

«Ол эки республикага да хайыры болмай кыалыккык тойдундо. Татарстан Россей Федерацияны улуу эмда кичюу Парламентини Кыазан а Россейни ара шахарларында бирине салады. Бизге аладан юйренир зат барды. Бизни республикага Татарстанда улуу туюл эсе да, биз Россей Федерацияны законла

«Ол эки республикага да хайыры болмай кыалыккык тойдундо. Татарстан Россей Федерацияны улуу эмда кичюу Парламентини Кыазан а Россейни ара шахарларында бирине салады. Бизге аладан юйренир зат барды. Бизни республикага Татарстанда улуу туюл эсе да, биз Россей Федерацияны законла

«Ол эки республикага да хайыры болмай кыалыккык тойдундо. Татарстан Россей Федерацияны улуу эмда кичюу Парламентини Кыазан а Россейни ара шахарларында бирине салады. Бизге аладан юйренир зат барды. Бизни республикага Татарстанда улуу туюл эсе да, биз Россей Федерацияны законла

ЮСИПЛАНЫ Галина.

ФЕСТИВАЛЬ

Миллет тюрсюнлюк, чемерлик эмда чомартлык

Тюнене 400-жыллыккыны майданында «Миллет тюрсюнлюк» деген ат бла фестиваль бардырылды. Анга республикада жашаган халккыны маданият араларыны бла биригуилери келечилери кыатышкандыла. Хар миллетли байрагына кере таныргы боллук эди. Ала, чатырла орнатып, ашарыклары, сууапланы да салгандыла. Миллет кийимле кийген кызла бла жашла келгенге жарык тобегендиле эмда сыйлашкандыла.

Малккар халккыны «Алан» жамауат организациасы бла КМКАУ-ну Отарланы Керим атлы маданият арасы салган чатырда таулу тиширүүнү бла эр кишини кийимлери, голпан айран, хычинлени бир ненча тюрсюсү, таулу гыржын, боза, дагында көп баша ашарыккыла бардыла. Аланы кытырларында кыабартылыны «Адыгэ Хасэ» жамауат организациасыны келечилери сюеледиле. Аланы да столлары монгду.

чюйкюплени, эрменгилени, тюркюлю мескетинилени, доггерилени, зибзелени миллет биригуилерини кыошлары миллет энчиликлери эсе алынып жасалгандыла. Майдада Кыабарты-Малккыны, Нальчикни юсюнден да жырла эшитилгендиле. Юг аскер окуугун оркестри, марша согууп, алайгы келгенлени эркирмей турганды. «Шагди» сабий төпсөу ансамбль а кыонакыны алларында аяк

Эки сагытада уа майданга РФ-ни Федерал Жыйлыууну Федерация Советини Председатели Валентина Матвиенко, РФ-ни Президентини СКФО-да толу эркинликке келечиси Олег Белавенцев, республиканы Башчысы Юрий Кокко, РФ-ни Жалынчаккысы профсоюзларыны федерациасыны председатели Михаил Шамаков, Татарстан Республиканы Кырал Советини делегациасы, республиканы байрамына кыатышырга келген башха кыулулкчула да келгендиле эмда «Емюрлөгө Россей бла» деген эскертмөгө голпе салгандыла. Ызы бла хар чатырны аллына барып, көрмочлөгө кыарагандыла, биригуилени башчылары бла да ушак этгендиле. Валентина Матвиенко тюр-

Огары Малккарданды-Жангоразланы кызылары, бек иги адамды. Аны айтканы, биз бир бирибиз бла бек байлашыбыз. Бюгонча биригуилеккю, шүөлүккю, бир бирге хурмет этиуню, кыуаныуну көрсөм, тамблагыны конгге ышарыгымы келеди», дегенди. Павел Сидорук, белорусланы «Сябрь» маданият араларыны башчысы уа былай айтханды: «Былайгы кесибизни миллет ашарыкларыбызны келтиргенбиз. Кыонаккыла унасалы уа, белоруссияны Президентини жиберген «суусазыбыз» окуна барды. Бюгюн кюнд а иги кызыдырады, анга уа республиканы жеринде көп миллетли келечилерини бир бирге тутхан таза ниетлери да себеплик этеди.

тылы миллет ашарыккыладан көрмоч кыурагандыла. «Курорты Северного Кавказа», «Госкомтранс», «Капитал инвест», «Кабмалкгып», «Горец», «Югтекстильторг», «Эрап», «Троттер» эм башха производство биригуиле, предпритияла, фирмала, молккө чыгаргын продукцияларын көргюзгендиле. КМР-ни УФСИН-инде кыулулк этгенле да бу уллу ишден бир жанында кыалмагандыла. Ала тутмаккыла өсдюрген битимлени, агачдан ишлеген шахматкыны, орунчуккыны да келтиргендиле. Нальчикде машинала ишлеучо завод чыгаргын техникага да эс бурмазга кыыйын эди. Анга аскерчиле бек сыйоп кыарагандыла. Майданын бир жанын-

лю-тюрлю миллетли келечилери бла сөлөшө, ала республикада кыаллай бир болганларын, кыаллай турганларын сорганды. Ала да жюрек көтюрлюлюккю бла кыуанчкы халда жууап бергендиле, барысы да не заманда да кыарындашкыла, бир бирлени ангылап жашагынларын айтхандыла. Кыонаккыла бла көлле суратха тошгендиле, байрамны юсюнден кеслерини оюмларын айтыргы ашыккыгандыла.

Уналаны Владимир, пенсиячы, спортну устасы былай байрамга халккыны биригидгенлерин чертип айтханды. «Биз тобөшөбиз, хапар сорабыз, сыйланабыз. Бир бири адетлерибиз, ашарыкларыбыз, кийимлерибиз бла да шагырейленебиз. Ол бек иги шартды», дегенди. Пёля Захкова, кой бийче, Хасанинда туул өсгөнүн, малккар тилини кесини өз кыабарты тилден эсе иги билгенни өкмөтленип айтханды. «Келиним да

да уа «Кыабарты-Малккарда кыошуну тау тейлениги» та деген эришүүлө бардырылгандыла, КМР-ни Курортла эм туризм министрствосуну келечилери уа аланы чатырларына жууукташканын кыислород коктейль бла сыйлагандыла.

Аладан узак бармай орусуланы, Төр-Малка кыазак обществону, азербайджанлыны, беларусуланы, украинлыны, эстонлуаны, дагыстанлыны, абхазкыны, корейлини, татарлыны,

бюкгенди. «Кыабарты-Малккар Россейге кыошуганлы 460 жыл» деген баннерни алында уа көлле суратха тошгендиле. Алайсыз а кыаллай Тарыхда кыалгырга ким да сюеди.

Чыгаргын затларын көргюзтюу Аохазия майданда уа республиканы районлары кыошла сыйлашкандыла эмда Кыабарты-Малккарда болган промышленность предпритияла чыгаргын продукциядан көрмочлө кыурагандыла. Кыошланы алларында бирле жырлап, башчалары төпсөп, ары келгенлени эскерин кеселери бурардыла. Көрмочлө уллу көп салынын кыурагынлары эмда жарашдырылгынлары олакагят көзге урунады. Сөз ючюн, КМКАУ-ну студентлери тюрлю-тюрлю ашарыккыладан «460 жыл» деген сөзлени кыурашдыргандыла.

Чегем районну келечилери кюз артыны берекетли саугаларындан - алмаладан, кертмеледен, жююмоден, нартоходен, эрикден, башха көгөтледен да сейирлик кыала ишлегендиле. Черек аууздан келгенле уа, хар замандача, тиширүлүккю кыл кыыйнларындан, таулу эмда кыабар-

Тышындан келген кыонаккыла, хар кыошха кирип, районланы көрмочлөрине кыарагандыла, сыйланган да этгендиле. Республикада кыаллай продукция чыгарылганын бла да шагырей болгандыла. Хар жерде да алагы, тау адетче, туз-гыржын, айран, боза, махсыма бла да тобегендиле. Ахырында уа предпритияла көрмочлө келтирген гара эмда татлы сууларын, көгөтленин, жемешленин, гыржынларын, булкаларын, кыалчаларын, конфетленин да майданга келгенлөгө көлөшгендиле. ХОПАЛАНЫ Марзият. Суратланы автор алганды.

Юнармеецле тамата төлюню ахшы төрелерин андан ары бардырырга айтхандыла

Кыабарты-Малккыны Россейге кыошуганына 460 жыл толган кюнде, КМР-ни Кыраллыгыны кюнюнде эм Россей Федерацияны Аскер махтаулуугу кюнюнде республиканы 500-ден артык школчусу, Ата журтха кертичиликкелерине ант этип, Юнармияга киргендиле. Бу иш бла байламлы кыуанчкы тобөшюге О.Е. Белавенцев, Р.Д. Ходжимба, Ю.А. Кокко кыатышкандыла.

КМР-ни Башчысы Юрий Кокко, Россей Федерацияны Президентини Владимир Путин себеплик этгенди. Ол Россейни тарыхын, маданиятын хурметлерге, патриот эм интернационал сезимлени айнытырга, Ата журтха кертичи болуруга юйретирге аталганды. «Юнармеецлени сатырларына кыошулу окуу-

да, спортта, жамауат жашауда алчыла болуруга борчлайды. Сиз бюгюн берген антыгызда «не заманда да Ата журтха кертичи болуруга» дегенча сөзле бардыла. Ала ата-бабаларыбыз беш жүз жыл чаккы бир мында алгыза. «Бююрге Россей билдеп берген антха ушайдыла. Ийнанам, сиз тамата төлюню ахшы төрелерин намысыгыз бла андан ары бардыралыккысыз», - деп чертгенди республиканы таматасы.

Россейни кыоруула министр, Россейни Жигити, арианы генералы Сергей Шойгууну атындан юнармеецлөгө жаңгы алынганланы РФ-ни Кыоруула министрствосуну Кадрла жаны бла баш управлениасыны оюучусу, генерал-полковник Виктор Торемыкин алгырылганды.

Тюнене эрттендикке сагыт тогузда Нальчикде «Аскер махтаулууккы шахры» стеланы кыатында жыйылганланы алларына Россей Федерацияны бла Кыабарты-Малккар Республиканы байракчаларын чыгаргандыла. Кырал гимнле эшитилгендиле.

Кыуанчкы тобөшюге кыатышкандыла алгырылган сезон РФ-ни Президентини СКФО-да толу эркинликке келечиси Олег Белавенцев айтханды: «Юнармияны» тизигилеринде болган уллу сыйды эм жууаппылыккыды. Кыралны кыадары сиз кылуугазады, сиз кыуарыккысыз аны, тамблагы кюнюне да сиз жууаппысыз. Россейни тарыхы ахшы ишледен байды. Ата-бабаларыгыны төрелерине сак болуугуз, аланы саккылагыда. Ата журтха кертичиликке аладан юйренгиз. Жаңгы билмөгө тукел алга барыгызы».

«Юнармия» кымылдануу кыуралууна, деп чертгенди

Школчуланы жашауларында бу мағаналы иш бла урушуну, урууну, Сауланган кючлени бла право нызамны саклаучу оргналаны ветеранлары, алчы спорт, жамауат эм жаш төлө организациаланы келечилери алгырылгандыла.

спорт окну, «Россейни олимпиада тамбасы» жаш төлю билми бери форумуну төрт кере алчысы. Прохладна шахар округну кадет школ-интернатыны окуучусу Толгуурланы Амушха берилгенди. Республиканы битеу шахарларында бла районларында кыурагын кыамылдануу жер-жерли бөлөмлерини келечилерине Юнармияны 13 байрагы тутдурулганды.

КМР-ни Башчысы бла Правительствоосуну пресс-службасы.

Концерт

Сахна оюн озган кезиулени суратлаганды

Чегем районда Къабарты-Малкъары бла Россейни халклары бириккенди 460 жыл толганына эмда Республиканы къыралыгыны кюнине атап талай байрам бардырылганды. Анга муниципалитетни башчысы Артур Текушев, Жер-жерли самоуправление советни таматасы Хасанчи Одижев, Улуу Ата журт урунуу бла урунуу ветеранлары эмда башхала да къатышхандыла.

Чегем шахарны ара маданият ююнде байрам Россейни бла Къабарты-Малкъарны къырал гимнлери согулуп, сахнагъа байрактары чыгарылып, алай башланганды. Артур Текушев, жыйылганды халкылай, республика мындан ары да айнын барыр ючюн миллетлени араларында өмюрлелдени бери келген байламлыкны, шухёлюкхну сакъларгъа, кюлендирирге керек болганын чертгенди. Хар ююрго мамырлык, саяулук, монглукъ, насып тежегенди.

Ызы бла концерт программа башланганды. Жаш актёрла Къабарты-Россей къыралгъа къошулганын юсюнден алапат сахна оюн көргюзгенди. Халкхны къыйын къадарны эм республика биогоннге дери къалай айны келгенден да шартлы закылагъандыла. Ахырында районну артистлери Таукенлены Салима, Артур Дышек, Алина Аталикова, Мадина Мамбетова, Ирина Аришева, «Чегемни жигитлери», «Чегем чукурла» къауумла, Экинчи Чегемни 3-чо номерли орта школуну келечилери эмда башхала, халкъ жаратхан жырына айтып, миллет тесеулени бардырып, къараучуланы келлерин көргюгенди.

Байрамла районну бирси элдеринде да къуралгандыла.

МАГОМЕТЛАНЫ С.

Кёрмюч

Хар экспонатда - тарыхыбыз, маданиятыбыз

Сентябрьни биринчи кюннде КъМР-ни Миллет музейинде, халкларыбыз Россейге къошулганы 460 жыл толганына жораланып, кёрмюч къуралганды. Тонене уа ол экспозицияны санына кеп магъаналы чыгарма къошулганды. Мектепни юч залында да къабартылганы бла маълумарлы айтылганы адамларыны жашу жолларын, тарых, культура байлыкларын туура этген суратла эмда миллет кий-

да болганды. Сыйлы къонаклагъа музейни башчысы Феликс Накоев экспозицияны юсюнден кеп сейр зат айтханды. Миллет кийимлеге энци эс бурганды. Аланы хар бири да къайсы өмюрледе жюрютюлгенлерин эмда не заманда кийилгенлерин да билдиргенди. Бирбирлерин а эрттеги суратлагъа кере тигилгенлерин айтханды.

Музейде көргюзюлген чыгармала республиканы халкларыны бай культуралары, тарыхлары болганын толук ачыклагъанды, ала миллетлени итирек таньургъа себепдиле. Республиканы уа былай жарык кюнели кеп болуп, аны халклары бирликде жашагъанлай турсунлю, - дегенди «Каспийде Трубопровод консорциум». АО-ну таматасыны орунбасары Михаил Гришанков.

Кёрмюч мында октябрьге дери турлукду. Ызы бла аны Москваны музейлерине элтирикдиле.

ТЕМУКУЛАНЫ Аминат, Суратланы Артур ЕЛКАНОВ алганды.

КЪАРАУ

Алгын халны бла шёндюгюню арасы – атлы бла жаяу кибикди

КъМР-ни Парламентини Председателини орунбасары **Жанатиланы Салим**, урунуу, иш бла жалчытуу эмда социал къоруулау министр **Тюбейланы Альберт**, Чегем муниципал району администрациясыны башчысы **Артур Текушев** Гникойда орналгъан республикалы психоневрология интернатда ремонтдан сора халны кёре баргъандыла. Арбазына киргенлей окуяна, ала ол тизгинли, тап болганын жаратханларын къурдулмагъандыла. Ызы бла мекяны ичинде процедура кабинетте, аптекагъа, дарманла сакъланган складха, интернатчыла солугъан отулагъа, жыйылула бардырылуучу залгъа, тынгылы ремонт этилген палаталагъа, ашханагъа, дагъыда кеп башха жерлеге квал чыккъандыла.

Ишни юсю бла бу учреждениегъа барырга манга кеп керё тюшенди. Анда хар зат да бек осал болганы эсленмей къалмай эди. Бу жол а турлениулеге сейр этгенме. Хар жерде да тазалык, тизгинлилик эслене-

бурунунга ийс ура эди. Адамла аууланган, жулклагъан, къолбет жуугъан, жууунган отуланы, аякъ жолу уа сагъымнай окуяна кюяным. Тюбейланы Альберте барып, халны билдире, анда болжалгъа салмай, ремонт этерге кереклисин да айтма. Ол а манга къолундан келгенни азмагъа сёз береди.

Алай бла биринчи постну ремонтун быйыл апрельни аягында башлагъан эдик да, июнь айны ахырына къурулушуула битеу керекли ишлени тамам этген эдиле. Андан сора, тер къармашы, экинчи, ючюнчо постланы да ремонтларын эки айны ичинде бошагандыла, деп, келленип халарлайды директор.

Келгенле кеслери да көргендиле санузел толусунай алышындырылганын, душ кабинетле да жаныртылганын. Аланы хар биринде полда, къабыргалада да ариу бетли плиткала жабышдырылдыла. Коридорлада диवाल, улуу экранлы телевизор да салындыла. Экинчи этажда башы жабылган улуу балкон

деп душ кабинала бардыла. Ишден бош заманларында солурча, телевизоргъа къарарча онгла да къуралгандыла. Ремонтха ахачны интернатны фондун жартысы къоратылганды, къалганын а спонсорла бергендиле.

Мурат Леоневич 2018 жылда мекяны тышына ремонт этериклерин эмда башын алышындырылкъларын да айтханды. Аны бла бирге, интернатны къатында обьекжит да жаныртылганын, 200 адам сыялган зал тап жаушдырылганын, мин ундуркъ, тёшек, жастык тыш алынганларын да билдиргенди. «Кюз арты-къыш кезинде да толусунай хазырланганбыз. Котельнябыз кесибизинди. Бу кюнде жылуу берген системанын сынан киргенби, ол бек тынгылы ишлейди. Кранларыбызду суукъ, жылы суу да бардыла», - дегенди.

Хар затны да кёроп, жангы ишленген постаны алында, төреде болуучусуна, къызыл журунуу кесгенден сора, министр Тюбейланы Альберт журналистни сорууларына жууалла бергенди. «Республиканы Башчысы Юрий Коков Къабарты-Малкъарда болган социал объектлени бары да тап халгъа келтирирге бурганды. Быллай интернатлагъа энци эс

бурганды. Алада тургъанла бир затдан да къыйналмагъа, алагъа юдеча болула къараргъа кереклисин да къаты айтханды.

Кесилти да көрдюк, мында тургъанлагъа къабыртылганын, мекяны ичине тынгылы ремонт этилгенни. Мени келюм көтюрюлгенди. Бу ишни къыска заманын ичинде алай тынгылы тамамлагъан оюучугъа ыспас этерчады.

Мындан ары да быллай битеу ичрежденилагъа ремонт этил къылар мурагъабыз барды. Бизге республиканы оюучуллары да уле себеплик этдиле. Озган жыл Прохладныйде сабиле тургъан юйге ремонт этилгенди. Басанда да алай. Башха жерледе социал учреждениларыбызны барында да жаныртылу ишлени жур сайын да бардыргъанлай турарыбыз. Аланы быйыл, келир жылда да тохтарык тыюлбо. Мебель, ундуркъ, жастык, тёшек, жуурун керекле даймы да алынганлай турарыла. Битеу бу жуумшларыбызгъа къолай адамларыбыз улуу болушдук этдиле. Алагъа басканы юсю бла журак ырызлыгъабыз билдиреге сюеме», - дегенди министр.

ХОПАЛАНЫ Марзигит. Суратланы автор алганды.

Болум

Трассаны кенгертиу эм тюзетиу - графике кёре

Бу кюнде каты жууула жагъуларыны хатасындан Бахсан суу биягы кёторюлгенди. Аны бла Байрамлы Россатовну автомашина жоллагъа къарган «Кавказ» управленисы «Прохладный-Азау» федерал трассаны 84-ю километринде участоку суу ашамазка, черек ызындан чыкмазча ишле бардырды. Аны таматасы Руспан

Лечаджиев билдиргенча, Бахсан сууда турлениулене специалистле тинтениле турарыла. Жолу кенгертиу эмда жууула графике кёре бардырыла.

Бюгюнлюкде кол алты метрге кенгертилгенди. Бир ойдан аны он метрге жетдиреги мурат барды. Бу сагъатда участоку 83-ю эм

85-чи километрлеринде машинала реверсив схема бла жюрюлдюле. Обьекте 100 специалист бла 52 энци техника къармашадыла.

Александр БОЖКОВ, Россатовну машина жоллагъа къарган «Кавказ» управленисыны пресс-службасы.

УЧРЕДИТЕЛЪЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЕГИЯ:
ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редактору орунбасары), ЖАНГУРАЛАНЫ Нажабат (баш редактору орунбасары), ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууалы секретары), МОКЪЛАНЫ Зуура (бёномно редактору), ТИКАЛАНЫ Фатима (бёномно редактору).

ТЕЛЕФОНЛА:
Редатору приемный - 42-63-01, 42-38-21, 40-44-82
Баш редактору орунбасарлары - 42-66-85
Жууалы секретары - 42-66-85
Секретары - 40-93-62, Корректор - 42-63-52.
РЕДАКЦИЯНЫ БЕНОМЛЕРИ:
Политика эм право - 42-24-02, 42-67-68.
Экономика - 42-66-73.
Культура - 42-66-76.
Социал ишле - 42-75-82, 40-59-18.
Курортла, туризм эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Осузуучула бла байламлыккъа жюрютюлу эм жазылуу - 42-37-94.
Энци корреспондент - 42-68-72, 40-28-97.
Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редация авторла бла къагъат жюрютмейни. Кюч жазмалагъа редация тинтисейди эм ала артка къайтарылмайдыла.

Газетге басмааланган материалда айтылган оюмла редакцияны оюму бла эсленмеге болукду. Алада айтылган хар зат ючюн

Россей Федерацияны Басканы юсюнде законна тийишлинде материалланы авторлары кеслери жууушылды.

Редация автордан 400 къагъат тизгинди (машина бла жазылган 5-6 бет) келю алмайд.

Газет Басканы эм асамамы информацияны эркинликчи кюрютюу жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияла 2016 жылда 19 августта дергестрация этилгенди.

Регистрация номер - ПН № ТУ907-0018 Индекс - 51532

Газетни басмагъа КъМР-ни Басма эмда асамамы коммуникацияны бла къырал комитетини компьютер службасы хазыр эттенди.

Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмааланганды. Нальчик шаар, Ленин аты проспекте, 33

Газетлени ислерине тапшыруу ючюн КъМР-ни почта сымамы федеральнай Управленисы жууалды. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10

Газетлени розничка сатуу ючюн КъМР-ни «Роспечать» акционер общество жууушылды. Телефон: 42-49-34

Номерте графике кёре 19 00 сагъатда кюл салында. 20 00 сагъатда кюл салынганды

ГАЗЕТНИ НОМЕРИНИ ЧЫГАРЫЛА:
Жагъуруланы Нажабат - дежурный редактор; Кенгерчианы Зульфия - жууалы секретарыны орунбасары; Зезулыны Инда - (1, 2, 3-чо бетле); Гезляны Валентина - (4, 5, 6-чы бетле) - корректорла.

Тиражи 2100 экз. Заказ № 1140
Багъасы 15 сомду.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИУАТЕЛЫНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шаар, Ленин аты проспекте, 5.
электрон почта: elbor_50@mail.ru